Statsforvalteren i Innlandet

Vår dato: 25.10.2021
Vår ref: 2021/10042
Deres dato: 16.09.2021
Deres ref: 21/06644-1

HØGSKOLEN I INNLANDET
Postboks 400
2418 ELVERUM

Saksbehandler, innvalgstelefon
Harald Klæbo, 61 26 60 56

Tronkberget NR - Gråkletten NR - Tøråsen NR – dispensasjon til bruk av viltkamera og lydloggere i forbindelse med kartlegging av habitatbruk for pattedyr/fugl

Med hjemmel i § 48 i naturmangfoldloven gis det dispensasjon for utplassering av viltkamera og lydloggere i Gråkletten, Tøråsen og Tronkberget naturreservater. Det er gitt vilkår som framgår av denne tillatelsen.

Det vises til søknad av 16. september 2021 fra Høgskolen i Innlandet. I vår e-post av 18. oktober ble det gitt varsel om utvidet saksbehandlingstid.

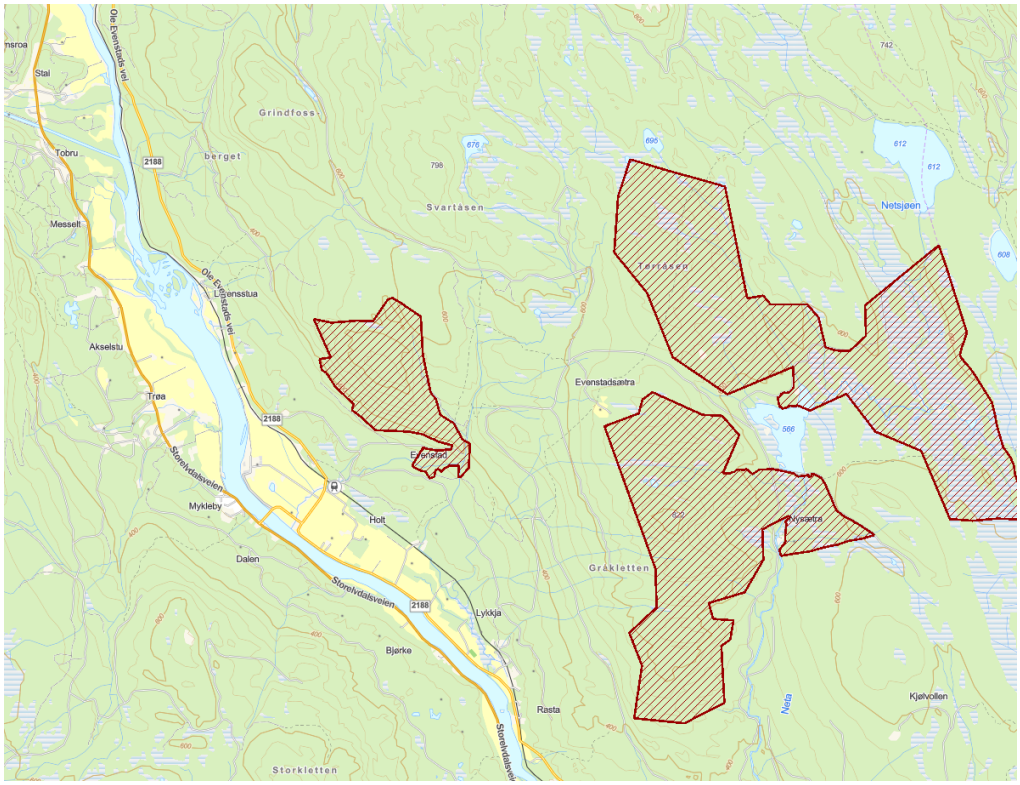
Søknaden
Søknaden gjelder et forskningsprosjekt med mål å øke kunnskapsgrunnlaget for et mer bærekraftig skogbruk. En vil vurdere effekten av områdevern mht. forekomst og kartlegging av habitatbruk for pattedyr og fugler. Metoden er å plassere ut viltkamera og lydloggere i ulike skogtyper. Viltkamera/lydloggere festes til en enkel måte på trær. Viltkamera (60 stk) vil stå to-tre måneder på et sted for så å bli flyttet. Kameraene trenger tilsyn en gang i måneden. Lydloggere (20 stk) flyttes etter en til to dager. Studieområdet er på totalt 60 km^2 hvorav 16 km^2 er i naturreservatene Tronkberget, Gråkletten og Tøråsen på Statskogs eiendom i Stor-Elvdal kommune. Etter søknaden vil det aldri være flere enn 10 viltkamera/lydlogger innenfor hvert av naturreservatene samtidig. Det søkes om dispensasjon for å ha innretningene i verneområdene i en periode på fem år.

Vernebestemmelser for naturreservatene
Forvaltningen av de tre naturreservatene skjer etter verneforskriften for hvert naturreservat.

Verneformålet for Tronkberget (§ 1):
«Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel gran- og furuskog stedvis med urskogpreg og med kontinuitet i død ved, rik sumpskog og bekkekløftvegetasjon. Området har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke sårbare og sjeldne arter knyttet til gammelskog og død ved. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem».

Verneformålet for Gråkletten (§ 1):
«Formålet med naturreservatet er å bevare et stort og sammenhengende naturskogområde dominert av ulike typer granskog. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke sårbare og sjeldne sopp- og lavarter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.»

Verneformålet for Tøråsen (§ 1):
«Formålet med naturreservatet er å bevare et stort naturområde med stor variasjon i barskogtyper og forekomster av gammel og urskogpreget skog, med innslag av rikmyrer, rik sumpgranskog og høgstaudegranskog. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke sjeldne og sårbare sopp- og lavarter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.»

Deler av studieområdet med de tre naturreservatene Tronkberget, Tøråsen og Gråkletten.

Det framgår etter § 3 c i verneforskriftene for alle tre verneområder (likelydende):
«Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempningsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende».

Oppføring av innretninger som viltkamera/lydloggere er ikke tiltak/aktiviteter som er nevnt i vernebestemmelsenes § 4 (generelle unntak fra fredningsbestemmelsene) eller § 6; tiltak som det er

anledning til å gi dispensasjon til (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser). Det er derfor ikke noe punkt i verneforskriften som verken direkte gir adgang til eller som gir mulighet til å gi dispensasjon for utsetting av viltkamera/lydloggere i naturreservatene. Søknaden må derfor vurderes etter naturmangfoldlovens § 48 (dispensasjon fra vernevedtak). Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Det følger av forarbeidene til naturmangfoldloven at den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 48 ikke kan anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. I første rekke gjelder dette bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. § 48 første alternativ dekker tilfeller hvor verneformålet og verneverdiene tåler enkeltstående avvik fra vernebestemmelsene.

Vurdering
Utplassering av viltkamera/lydloggere vil være små tekniske innretninger som er plassert midlertidig i terrenget i verneområdene. Slik vi vurderer det vil de knapt være synlige for de som ferdes i terrenget. Slike opptaksinnretninger har ingen forstyrrende effekt i seg selv på dyrelivet. Vi mener derfor at dette går under kategorien «bagatellmessige inngrep». Det vil bli noe økt ferdsel i forbindelse med utplassering, bytte av plassering og ettersyn. Hvis lydloggerne skal skifte plassering annenhver dag, blir det litt ferdsel. Vi mener denne ferdselen vil ha minimalt eller ingen påvirkning på verneformål/kjente verneverdier. Kunnskapsgrunnlaget for de tre verneområdene ansees som godt, det vises til utredninger til grunn for verneplanprosessen (§ 8). Føre-var-prinsippet ansees derfor ikke som et nødvendig hensyn (§ 9). En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for (§ 10). Det er ikke spesielt høy ferdsel i de tre verneområdene i dag. Prosjektet med viltkamera vil øke ferdselen marginalt. Innenfor et av naturreservatene er det imidlertid registrert en sensitiv art som krever spesielle hensyn. Dette går fram av vedlegget som er unntatt offentlighet jf. § 24 og retningslinjene for sensitive artsdata. Lydloggerne, som skal skifte plassering nokså ofte, ber vi om blir satt ca. 500 m unna denne lokaliteten jf. nml. § 12).

Vedtak
Med hjemmel i § 48 i naturmangfoldloven gis det dispensasjon for utplassering av viltkamera og lydloggere i henhold til søknaden i Gråkletten, Tøråsen og Tronkberget naturreservat. Følgende vilkår gjelder for tillatelsen:

1. Dispensasjonen gjelder fra 2021 og ut 2026.
2. Det kreves tillatelse fra grunneier til utplassering av viltkamera (Statskog).
3. Viltkamera skal merkes med eier; navn, adresse og telefonnr.
4. Det skal tas nødvendige hensyn til sensitive arter i verneområdene, jf. vedlegg (u. off. § 24). Lydloggere skal plasseres minimum 500 m unna denne lokaliteten.
5. Statsforvalteren vil ha innsyn i/få tilsendt resultatene av arbeidet.
6. Alle viltkamera og øvrig opptaksutstyr skal fjernes etter prosjektet er avsluttet.

Dette vedtaket kan påklages etter forvaltningslovens bestemmelser. En ev. klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren i Innlandet innen 3 uker etter at dette brevet er mottatt/ bekjentgjort.

Med hilsen

Vebjørn Knarrum (e.f.)
avdelingsdirektør

Harald Klæbo
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi:
Statskog SF, Elverum
Statens naturoppsyn v/Runa Skyrud

Vedlegg; Sensitiv art (u. off jf § 24)